

# Resultaten sjunker i Skellefteås grundskolor

AKTUELL INFORMATION OCH FÖRSLAG TILL  
ÅTGÄRDER 180905

Rapport från Liberalerna Skellefteå baserat på  
kommunens pedagogiska bokslut vt 2018



# Resultaten sjunker i Skellefteås skolor

För- och grundskolenämndens arbetsutskott har idag den 5 september behandlat grundskolans pedagogiska bokslut för vt 2018. Detta är en viktig genomlysning av Skellefteås grundskolor som på ett gediget sätt synliggör situationen för eleverna. Bokslutet visar att elevernas meritvärden sjunker i jämförelse med tidigare år samt att behörigheten till gymnasieskolan närmar sig bottenivån från 2016. Bokslutet visar att läget är särskilt allvarligt för pojkarna och att det finns skolor med ytterst allvarliga problem. Svårigheterna för skolan rör inte endast högstadiet. Andelen elever som kan läsa efter årskurs ett har sjunkit, både för de som läser svenska och de som läser svenska som andraspråk. När det gäller resurstilldelning visar bokslutet att kommunen satsar mindre pengar på skolan än andra kommuner och att barngrupper i förskolan i Skellefteå är större än andra kommuner.

## NÅGRA FAKTA UR PEDAGOGISKA BOKSLUTET ANGÅENDE STUDIERESULTAT:

	Vt 2017	Vt 2018	Högsta notering under mätperioden	Lägsta notering under mätperioden
Meritvärde, alla	219	216	219 (2017)	202 (2010) <sup>1</sup>
Meritvärde, tjejer	234	233	---	---
Meritvärde, killar	204	<b>199</b>	---	---
Behörighet till gymnasiets yrkesprogram, alla	87%	83%	91% (2010)	82% (2018)
Dito behörighet, tjejer	90%	86%	---	---
Dito behörighet, killar	85%	<b>79%</b>	---	---
Andel elever som kan läsa efter årskurs 1 för elever som läser svenska.	95%	92%	---	---
Andel elever som kan läsa efter årskurs 1 för elever som läser svenska som andraspråk.	69%	<b>56%</b>		

<sup>1</sup> Från 2014 kan räknas även betyg i Moderna språk in i meritvärdet. Det har skapat en genomsnittlig justering uppåt av det genomsnittliga meritvärdet med 10-15 procentenheter.

## NÅGRA FAKTA UR PEDAGOGISKA BOKSLUTET ANGÅENDE RESURSER OCH GRUPPSTORLEKAR:

Kostnad per inskrivet barn/elev 2016	Skellefteå	Riket
Förskola	140 500 kr	144 700 kr
Förskoleklass	41 200 kr	55 100 kr
Grundskola	102 700 kr	104 800 kr
Antal barn per förskolegrupp 2017	17,6 st	15,3 st

## NÅGRA FAKTA UR PEDAGOGISKA BOKSLUTET ANGÅENDE SKOLOR MED SÄRSKILDA UTMANINGAR

Årskurs 9 vt 2018 per skolenhet – avser samtliga elever 2015	2016		2017		2018			
	Behörighet (%)	Meritvärde	Behörighet (%)	Meritvärde	Behörighet (%)	Meritvärde		
<b>Björnåkerskolan</b>	93	229	100	233	100	230	<b>91</b>	<b>230</b>
<b>Bolidensskolan</b>	83	212	55	152	76	188	<b>46</b>	<b>163</b>
Bureskolan	98	230	85	222	86	230	87	218
Byskeskolan	78	203	78	191	73	185	83	209
Kanalskolan	95	229	93	238	88	214	89	224
<b>Kågeskolan</b>	94	230	100	222	100	247	<b>95</b>	<b>222</b>
Lejonströmskolan	93	235	94	248	89	231	83	228
Lövångerskolan	93	235	58	189	54	160	78	216
<b>Norrhammarskolan</b>	96	231	82	224	90	229	<b>90</b>	<b>230</b>
Sörböleskolan	74	200	71	196	87	218	81	211
<b>Ursviksskolan</b>	95	236	100	215	93	230	<b>90</b>	<b>220</b>
<b>Örjansskolan</b>	77	203	64	175	83	201	<b>67</b>	<b>193</b>

# Liberalernas syn på läget

Det pedagogiska bokslutet för vårterminen 2018 bekräftar den allvarliga bild som Liberalerna noterade i bokslutet för ht 2017. Dessa resultat är dock ännu mer graverande då de avspeglar de faktiska slutbetygen för eleverna, samt vilka elever som i praktiken inte blev behöriga till gymnasiet i den årskull som gick ut nian denna vår.

Vi ser också att Skellefteås grundskolor dras med problem att klara sitt uppdrag inom alla åldersgrupper. Förskolegrupperna är för stora. Det är något som redan är väl känt. Det som däremot är en nyhet för oss är att andelen elever som lär sig läsa under årskurs ett minskar. Detta är allvarligt för alla som drabbas. Vi noterar att gruppen elever som läser svenska för invandrare är särskilt hårt drabbad.

Bland högstadieskolorna finns det några som lyckas undervisa eleverna så att de når en kunskapsnivå som är godtagbar. De flesta skolorna ligger dock under en sådan nivå. Vid två skolor, Örjansskolan och Bolidenskolan är siffrorna högst alarmerande.

Alla dessa problem kräver skyndsamma och kraftfulla åtgärder. Dels för att varje elev har rätt till en god skolgång och stabila grundkunskaper. Dels för att skolmisslyckanden är en stor riskfaktor för sociala problem senare i livet. Ytterst sett hotas jämlikheten och demokratin i samhället ifall endast vissa barn och ungdomar erbjuds en god utbildning.

## Förslag till åtgärder

Nedan presenteras åtgärder som Liberalerna Skellefteå anser kan lösa denna svåra situation. Vi vill dock påpeka att huvudsaken just nu inte handlar om att kommunen ska acceptera alla förslag som Liberalerna presenterar. Men i den mån som den socialdemokratiska majoriteten tar skolans problem på allvar bör den presentera åtgärder som i bredd och genomslag åtminstone matchar de som redovisas här. Ytterst sett är det inte fina ord som är viktigast för att lösa skolans problem. Det som krävs nu är handlingskraft, ledarskap, resurser och att visa högt förtroende för lärarna.

### KOMMUNALA ÅTGÄRDER SOM KAN VIDTAS SNABBT

- **Pengar**

För- och grundskolenämnden prognostiserar ett underskott på 45 miljoner kronor för 2018. Kommunfullmäktige har godkänt att underskottet inte behöver tas igen under detta år men att nämnden ska nå en budget i balans på längre sikt. Liberalerna kräver nu att nämnden får kostnadstäckning för underskottet 2018 så att skolan slipper planera för besparingar och istället har arbetsro att förbättra verksamheterna.

- **Studiero – Mobilfria klassrum**

Skellefteås grundskolor skolor måste omedelbart införa mobilfria klassrum på alla enheter under lektionstid. Skolan behöver mer studiero. Att ständigt bli störd av klasskamrater som sms:ar, chattar, spelar eller är närvarande på sociala medier försämrar möjligheten att nå kunskapsmålen och det är eleverna med sämst förutsättningar som förlorar mest på stöket i klassrummet.

- **Lärrledd undervisning**

Låt fortbildning och arbetsplatsträffar under läsåret präglas av samtal och förkovran kring tydligt styrd och lärrledd undervisning. En mer aktiv lärrledd undervisning minskar betydelsen av vilket stöd eleven får hemifrån. Skolan ska uppmuntra, ha höga förväntningar på och ställa höga krav på alla elever, särskilt på dem som inte möter det i hemmet.

- **Läsning**

Förstärk lästräningen i årskurs ett. Erbjud elever som har svårigheter att lära sig läsa under årskurs ett extra träning i enskildhet med lärare, gärna med speciallärare. Träningen kan ske under ordinarie skoltid, i anslutning till skoltid, men även som ett erbjudande kvällstid och under lov.

- **Hemläxor**

Ge en tydlig politisk signal om att läxor är en värdefull del av skolans verksamhet. Läraren ansvarar för det pedagogiska upplägget, men eftersom tiden är en så avgörande faktor för inläringen är det viktigt att ge hemläxor. Det förutsätter att läraren går igenom ämnesinnehållet i förväg, att syftet med läxan är tydligt i harmoni med skolans kunskapsmål. Det måste även finnas en genomtänkt pedagogisk idé om hur läxorna ska redovisas samt att läxan är på en sådan nivå att eleven kan ta ansvar och arbeta med den utan vårdnadshavares hjälp.

## **KOMMUNALA ÅTGÄRDER PÅ NÅGOT LÄNGRE SIKT**

- **Återigen pengar**

Budgetera kommande år så att resurserna till Skellefteås skolor åtminstone ligger i paritet med rikssnittet. Kronor och ören löser inte alla problem i skolan, men en underfinansierad skola är en viktig del av problemen för skolan i Skellefteå.

- **Språkförskola**

Inrätta obligatorisk förskoleverksamhet för alla nyanlända barn från tre års ålder. I första hand på 15v timmar i veckan med svenskundervisning som genomgripande fokus.

- **Extra resurser och kompetens till utsatta skolor**

Genomför ännu tydligare prioriteringar i grundskolans budget så att skolor som har det svårast att klara uppdraget kan anställa de bästa lärarna och arbeta med mindre elevgrupper.

- **Mer specialundervisning**

Varje elev ska så långt det är möjligt inkluderas i den ordinarie undervisningsgruppens verksamhet. Men elevens lärande ska vara vägledande för de åtgärder som sätts in. Elever som inte klarar av att lära sig det de behöver i sin vanliga klass ska i högre grad än idag erbjudas

särlösningar. Det kan vara extra hjälp av lärare, specialgrupper i olika ämnen eller särskild undervisningsgrupp. Det kan också handla om att elever ska erbjudas spetsundervisning i ämnen där de kommit väldigt långt i förhållande till den ordinarie gruppen.

- **Mer studiero - Ordningsomdömen**

Inför ordningsomdömen som en bilaga till terminsbetygen som en sammanfattande skriftlig kommentar på skolor med stora problem med studieron.

- **Betyg från årskurs fyra**

Kunskapsuppföljning är viktigt. Särskilt viktigt är det för elever som riskerar att inte nå skolans mål. Liberalerna anser att Skellefteå kommun ska ansöka hos regeringen om att genomföra försök med betyg från årskurs fyra i alla grundskolor.

- **Nationella prov**

Behåll kraven på nationella prov. Förvaltningens kvalitetsredovisning visar på kraftiga avvikelser i elevers slutbetyg jämfört med resultatet på det nationella provet, främst vad gäller årskurs 9. I snitt får 25% av eleverna t ex högre betyg i matematik än vad resultaten på provet visar att eleven kan. Att som regeringen, göra proven frivilliga för att slippa en besvärande diskussion om fallande kunskapsresultat och betygsinflation är fel väg att gå.

- **Extra undervisningstid för nyanlända**

Nyanlända elevers undervisningstid bör där behov finns förlängas genom fler lektioner i svenska på veckoschemat, genom en prioritering av basämnena i läroplanen och genom utnyttjande av lov och ledigheter för undervisning.

- **Aktivt skolval för alla**

Ett aktivt skolval för alla elever. Ett gemensamt administrerat kösystem med information om alla skolor i kommunen, kommunala såväl som fristående, införs. Alla ska göras medvetna om att det går att välja en bra skola.

- **Läslyft**

Läslyft och prioritera läsning. Genom att läsa och skriva utvecklar vi vårt språk och tänkande. Alla elever ska få hjälp att upptäcka god svensk och internationell litteratur som förhoppningsvis lockar till vidare skönlitterär läsning. Biblioteken har en central roll för att alla ska ha kostnadsfri tillgång till litteratur och annan kultur. Ett skolbibliotek uppmuntrar även unga till mer läsning. Utbildade bibliotekarie ska ansvara för fler av skolbiblioteken.

- **Lärofortbildning**

Satsa på kvalitativ fortbildning för lärarna. Ett års vidareutbildning i ämneskunskaper på universitet borde erbjudas stegvis till alla legitimerade lärare. Under utbildningen erhålls 80 procent av ordinarie lön.

- **Läroassistenter**

Avlasta lärarna från kringuppgifter så de kan fokusera på för- och efterarbete av lektioner. Med en ny yrkeskategori, läroassistenter, kan vissa delar av lärarnas arbetsuppgifter överföras så att

legitimerade kan fokusera på undervisning och elevers kunskapsutveckling. Liberalerna vill införa ett statligt stöd för detta. Men vare sig det blir verklighet eller inte bör kommunen anställa lärarassistenter.

- **Samverkan i elevhälsan**

Knyt ihop socialtjänsten och skolans elevvårdsteam så att sekretessregler inte blir ett hinder för elevens välbefinnande.

## **NATIONELL LIBERAL POLITIK SOM ÖKAR MÖJLIGHETERNA TILL EN BÄTTRE SKOLA I SKELLEFTEÅ**

- **Statlig skola**

Skolans kvalitetsproblem i Sverige och Skellefteå hänger nära samman med den slumpmässiga styrning och ryckiga budgetering som det kommunala styret har lett fram till. Liberalerna vill ha en bra skola för varje elev i hela landet. Därför anser vi att skolan ska förstatligas. En statlig skola garanterar likvärdiga resurser till alla skolor i Sverige, tydliga behörighetskrav för lärare samt övergripande kvalitetskrav som ska gälla på varje ort.

- **Förlängd skolplikt och halverat sommarlov för nyanlända.**

Den som kommer till Sverige i nedre tonåren eller senare har små chanser att klara grundskolan. Detta är ett problem för den enskilde som inte får nödvändiga grundkunskaper. Det är också ett problem för hela samhället eftersom personer med mycket låg utbildning tenderar att bli beroende av samhällets stöd under stora delar av sina liv. Samma elever riskerar att få svårt att upprätthålla sina svenskkunskaper under ett långt sommarlov utan kontakt med skolan och skolkamrater. Därför finns det goda skäl att korta sommarlovet för nyanlända elever för att ge dem tid att fortsätta sin undervisning under sommaren. För att nyanlända elever som kommer till Sverige efter ordinarie skolstartsålder ska nå grundskolans kunskapsmål bör skolplikten för dessa förlängas till 18 år. Skolplikten bör dock upphöra om eleven dessförinnan uppnått de centrala kunskapskraven i basämnena.

- **148 lärarassistenter till Skellefteå kommun**

Lärarnas arbetsmiljö måste förbättras. I dag upplever många lärare att allt annat än undervisningen stjäl deras tid, t ex administration, föräldrakontakter och rastvaktning. IT-infrastrukturen på skolorna måste byggas ut och en ny yrkeskategori införs, lärarassistenter, som ska kunna ta över vissa av lärarnas arbetsuppgifter. Liberalerna har föreslagit en nytt statsbidrag som kan bekosta anställningen av 18 000 nya lärarassistenter i landets skolor och som kan avlasta lärarna för att avhjälpa den akuta lärarbristen. För Skellefteå kommuns del skulle detta innebära 148 statligt finansierade lärarassistenter.